

- проблеми) / В.Л. Мазур, А.К. Голубченко // *Металлургическая и горнорудная промышленность*. – 2006. – № 6. – С. 1–6.
3. Пиковский В.С. Мировой рынок стали: угрозы и перспективы для украинской металлургии [Электронный ресурс] / В.С. Пиковский, А.Н. Сирик. – Режим доступа: <http://F:\itog\S-2\pikovsky.htm/>.
 4. Пиковский В.С. Стоимость металлопродукции на мировом рынке может увеличиться на 15–25% [Электронный ресурс] / В.С. Пиковский. – Режим доступа: <http://metal-forum.com.ua/ru/transl/237>.
 5. Про затвердження переліку підприємств гірничо-металургійного комплексу, на які поширюється дія Закону України “Про подальший розвиток гірничо-металургійного комплексу”: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.05.2002 р. № 657 // *Офіційний вісник України*. – 2002. – № 21. – Ст. 1030.
 6. Сафонов В. Металлургические мини-заводы: прошлое, настоящее и будущее [Электронный ресурс] / В. Сафонов, А. Смирнов. – Режим доступа: <http://metal-forum.com.ua/ru/transl/237>.
 7. Соколов М. Экспорт металлопродукции: Украина меняет приоритеты [Электронный ресурс] / М. Соколов. – Режим доступа: <http://ukrmet.com.ua/news/item/3921>.
 8. Украинский промышленно-инвестиционный консорциум “Металлургия” будет ликвидирован // *Металл Украины*. – 2007. – № 9. – С. 6.
 9. Филатов А. Транзит через Украину грузят льготами [Электронный ресурс] / А. Филатов, А. Писаревский. – Ч. 1. – Режим доступа: <http://www.ugmk.info/art/transit-ukrainy-zagruzjat-igotam-ch-1/1.html>.
 10. Шелевицкий И. Атомная энергетика и черная металлургия – что от этого украинцам? / И. Шелевицкий // *Зеркало недели*. – 2007. – № 28 (657).

УДК 351.9:332.025.12

ОСОБЛИВОСТІ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПРИРОДНИХ МОНОПОЛІЙ В УКРАЇНІ

Напрієнко Д.В.

аспірант Класичного приватного університету

Annotation

In the article the influence factors on public administration efficiency of the natural monopolies, its legal framework, reasons which brakes innovative activity development in industries of natural monopoly in Ukraine are examined.

Анотація

У статті досліджено фактори впливу на ефективність державного регулювання природними монополіями, його правову основу, причини, що гальмують розвиток інноваційної діяльності у галузях природної монополії в Україні.

Ключові слова

Державне регулювання, природна монополія, галузь, законодавство, конкуренція, економіка, громадський контроль.

I. Вступ

В умовах ринку суспільний інтерес і вигоди до рівня виконання природними монополіями покладених на них економічних і соціальних функцій постійно зростають. Відповідно до чинного законодавства, гарантом інтересів споживачів послуг природних монополій є держава, яка не виступає єдиним власником майна природних монополій, проте стимулює, контролює і регулює їх дія-

льність. Це дає змогу стверджувати, що не-ефективна діяльність органів державного регулювання є однією з головних причин низького рівня розвитку природних монополій, а також порушення прав споживачів їх послуг.

II. Постановка завдання

Мета статті – дослідити ефективність державного регулювання природних монополій.

III. Результати

У науковій літературі значну увагу приділено дослідженню методів ціноутворення на послуги природних монополістів, способів регулювання діяльності природних монополій, механізмів розв'язання проблем правового характеру щодо відшкодування втрат суб'єктів природних монополій тощо. Найвідомішими у цих напрямках є праці І. Алексєєва, О. Амоші, В. Базилевича, С. Биконі, В. Бодрова, М. Гамана, Л. Жемчужникової, І. Коломійця, Т. Косової, О. Костусєва, Ю. Кравченка, О. Кузьміна, В. Лагутіна, В. Паламарчука, В. Полуянова, Р. Попова, Л. Слабака, В. Соловйова, Ю. Стадницького, І. Тивончука, Г. Филюка, Д. Бейна, Дж. Вернона, О. Вільямсона, В. Віскузі, Дж. Гарингтона, А. Шлейфера та ін.

Держава та регіони

Факторами, які справляють суттєвий вплив на ефективність державного регулювання природних монополій є:

- чинне законодавче забезпечення легітимності дій органів державної влади відносно застосування методів впливу на суб'єктів, які є природними монополістами;
- терміни реалізації рішень органів державного регулювання природних монополій;
- характер зворотного зв'язку стосовно стану і результативності застосування органами державного регулювання власне регуляторних рішень, що спрямовані на суб'єктів, які є природними монополістами;
- рівень системності в державному управлінні природних монополій;
- наявність і дієвість громадського контролю за роллю держави в управлінні природними монополіями;
- професійність керівників органів державного регулювання природних монополій;
- стан економічної і політичної кон'юнктури в країні тощо.

Кожен із вищевказаних факторів може як позитивно, так і негативно впливати на ефективність державного регулювання природних монополій, тому актуальним завданням дослідження є виявити умови, за яких вплив перелічених факторів буде позитивним. З огляду на це, розглянемо кожен з факторів на предмет виявлення характеру його дії на ефективність державного регулювання природних монополій.

Правовою основою державного регулювання природних монополій є Господарський кодекс України, Закони України "Про природні монополії", "Про захист економічної конкуренції", "Про Антимонопольний комітет України", "Про зв'язок", "Про транспорт", "Про електроенергетику", Укази Президента України, які стосуються діяльності Національних комісій з регулювання природних монополій, рішення судів тощо. Сукупність вищенаведених правових актів містить як загальні, так і спеціальні (методичні) положення, на підставі яких формуються і діють природні монополії. Цими правовими актами визначено також взаємовідносини природних монополій із державою. Характерною ознакою цих взаємовідносин є те, що законодавством допускається створення природних монополій у будь-якій формі власності, а також те, що держава не реалізовує заходів, націлених на посилення конкуренції на ринках, де діють природні монополії. Причиною цього є те, що правовими актами, зокрема, Законом України "Про природні монополії", а також Господарським кодексом України поняття "природна монополія" розглядається як стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсут-

ності конкуренції. Ця умова забезпечує природним монополіям відносну автономність від державного впливу і певну винятковість порівняно з іншими суб'єктами господарювання. Враховуючи технологічні особливості виробництва товарів (послуг) природних монополій, те, що ці товари (послуги) не мають замінників, а також специфіку взаємовідносин природних монополій із державою, високим є ризик порушення інтересів споживачів товарів (послуг), які пропонуються природними монополістами. Ймовірність цього ризику, як свідчить світовий досвід, однаково висока в умовах перебування суб'єктів природних монополій у державній або приватній власності. Ризик посилюється також в умовах нечіткості формулювань положень правових актів.

Так, заступник Голови Антимонопольного комітету України О. Мельниченко слушно стверджує, що забезпечення ефективного захисту від зловживань з боку монопольних утворень є можливим лише за умови правильного та однакового тлумачення і застосування усіма суб'єктами правовідносин у цій сфері положень законодавства із захисту конкуренції. Він наголошує на важливості узгодження тлумачень положень законодавства Антимонопольним комітетом України і судами. У результаті відсутності однозначного тлумачення положень законодавчих актів виникають конфлікти, розв'язання яких вимагає участі Вищого господарського суду України. У цих конфліктах позивачем виступають організації, які визнані Антимонопольним комітетом природними монополістами, а відповідачем сам Комітет. О. Мельниченко зазначає, що сьогодні, судячи з практики розгляду таких конфліктів, Вищий господарський суд України визнає право судів визначати межі товарних ринків та факт монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ньому, зокрема, всупереч межах товарного ринку та становищу суб'єктів господарювання на ньому, встановленим Антимонопольним комітетом України [4]. Наявність фактів неоднозначного тлумачення положень правових актів, зокрема щодо визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку є фактором негативної дії на процес і результативність державного регулювання природних монополій. Джерелами виникнення проблем у результаті дії цього фактора, перш за все, є Закони України "Про природні монополії" і "Про захист економічної конкуренції", а також рішення Комітету і судів. Ліквідувати негативну дію цього фактора можливо шляхом внесення уточнень до Закону України "Про природні монополії", зокрема, на предмет виділення ознак виникнення природної монополії, етапів визнання суб'єкта господа-

рування природним монополістом, а також ознак зловживання суб'єкта господарювання монополією становитиме та правомірності дій органів державної влади щодо застосування санкцій до монополістів.

У Законі України "Про природні монополії" недостатньо адекватно розкрито сутність поняття "природна монополія". Його визначено як стан товарного ринку є явищем, що, перш за все, характеризується фіксацією параметрів попиту, пропозиції і цін, а наявність чи відсутність конкуренції є додатковими характеристиками ринку, які пояснюють особливості того, як формуються попит, пропозиція і ціна. Незважаючи на те, що природні монополісти пропонують товари (послуги), які не мають замінників, тобто попит на цю продукцію не залежить від її ціни, на практиці часто виникають ситуації, в яких обсяг пропозиції товарів (послуг) природних монополістів, а також ціни на них є нестабільними. Із вищесказаного випливає, що держава визнає суб'єкта природною монополією лише за умови виникнення певного очікуваного стану ринку. За інших умов цей суб'єкт може розглядатись органами державної влади як звичайна монополія, а тому до нього може застосовуватись антимонополієне законодавство.

Під природною монополією варто розуміти привілейоване державою підприємство або об'єднання декількох підприємств, які володіють правами власності на виробничі фонди, за допомогою яких створюється пропозиція товарів (послуг), собівартість, а отже, і ціна яких, як очікує держава, в умовах монополії буде нижчою, ніж в умовах конкуренції через виникнення ефекту масштабу.

В окремих правових актах, якими визначаються особливості державного регулювання природних монополій, мають місце положення, які прямо суперечать одне одному. Так, у Законі України "Про природні монополії" зазначається, що фінансування діяльності Національних комісій регулювання природних монополій і їх територіальних органів здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України. Це положення сприяє фінансовій незалежності Комісій, їх неупередженості стосовно суб'єктів природних монополій. У свою чергу, відповідно до Указу Президента України "Питання Національної комісії регулювання електроенергетики України" від 21.04.1998 р. № 335/98, яким затверджено Положення "Про Національну комісію регулювання електроенергетики України", визначено, що Комісія та її робочий апарат утримуються за рахунок плати, одержаної за видачу ліцензій, включаючи поточну плату, що справляється з ліцензіатів, технічної допомоги з боку міжнародних організацій та інших джерел. Кошторис витрат Комісії та її робочого апарату

затверджує Голова Комісії за погодженням з Міністерством фінансів України.

Таким чином, положення вказаних правових актів суперечать одне одному, крім того, Указ Президента України сприяє виникненню корупції у Національній комісії регулювання електроенергетики України.

Загалом аналітики Міжнародного центру перспективних досліджень на підтвердження і продовження вищесказаного стверджують, що в Україні відсутня цілісна державна політика щодо ефективного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій, зокрема, у сфері житлово-комунальних господарств. Законодавством чітко не визначено переліку і виконавців регуляторних функцій. Закон України "Про природні монополії" не визначає вичерпного переліку повноважень національних комісій або місцевих органів влади, на які частково покладено функції регулювання. Наслідком цього є "розмитість" регуляторних повноважень вертикалі виконавчої влади [5].

Одним із факторів, який впливає на ефективність державного регулювання природних монополій, є терміни реалізації рішень органів державного регулювання природних монополій. Очевидним є те, що своєчасно сформовані і реалізовані на практиці рішення органів державної влади мають більшу ймовірність бути успішними, ніж рішення, які формувались і реалізовувались із запізненнями. Актуальність необхідності забезпечення позитивної дії цього фактора на сьогодні усвідомлюється керівниками органів державної влади. Доказом цього, як уже зазначалось, є те, що за результатами моніторингу КМУ виявлено, що внаслідок правової неврегульованості питань визначення тарифів на вантажні залізничні перевезення у межах України та пов'язані з ними послуги Міністерство транспорту України, а також Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції не можуть у повному обсязі реалізувати конкурентоспроможну політику.

Серед факторів, які впливають на ефективність державного регулювання природних монополій, виділено також характер зворотного зв'язку стосовно стану і результативності застосування органами державного регулювання регуляторних рішень, спрямованих на суб'єктів, які є природними монополістами. Зворотний зв'язок репрезентує собою сукупність комунікацій між суб'єктами управління. Його призначенням є інформування керівників органів державної влади про стан виконання ухвалених ними рішень і їх результативність. На сьогодні органи державного регулювання природних монополій забезпечують позитивний характер зворотного зв'язку шляхом його формалізації. Так, Антимонопольним комітетом України формалізація забезпечена шляхом формування планів-графіків здійснення

заходів щодо відстеження результативності власних регуляторних актів. Такі плани-графіки передбачають встановлення виду відстеження стану і результативності виконання регуляторних актів (базове, повторне, періодичне), а також терміну проведення перевірок. Відсутність зворотного зв'язку, як відомо з теорії і практики управління, суттєво знижує ефективність управлінських дій, стає причиною неактуальності, несвоєчасності і нерациональності сформованих керівниками рішень. Управління має інформаційну основу, тобто воно значною мірою базується на принципах каузальності, історизму, суперечності, заперечення тощо. З огляду на це, налагодження зворотного зв'язку від підсистеми керованої до підсистеми керуючої є вихідною умовою раціонального і результативного управління.

На ефективність державного регулювання природних монополій впливає також рівень системності державного регулювання. Ефективність регулювання значною мірою залежить від його системності. У теорії менеджменту поняття "регулювання" часто розглядається з функціонального, ситуаційного, поведінкового, кількісного і якісного підходів, проте більшість теоретиків менеджменту, а також діючих керівників організацій і окремих їх підрозділів стверджує, що системний підхід до регулювання будь-якого об'єкта є базовим. Проявом системності в регулюванні будь-якого об'єкта є створення ієрархії цілей, вибір і класифікування методів їх досягнення, визначення і формалізація умов застосування методів, формування комунікаційних каналів між керуючими і підлеглими тощо. В Україні недостатньо системним є державне регулювання природних монополій. Серед головних проявів безсистемності варто виділити:

- неузгодженість дій різних органів державної влади в процесі регулювання діяльності природних монополій;
- відсутність серед об'єктів моніторингу розвитку природних монополій об'єктів, які характеризують ефективність виконання ними покладених на них функцій;
- відсутність спільної для суб'єктів державного регулювання інформаційної системи, яка б забезпечувала спільну інформаційну базу для формування і реалізації рішень щодо регулювання діяльності природних монополій.

На ефективність державного регулювання природних монополій впливає також стан економічної і політичної кон'юнктури в країні. У цьому випадку під економічною кон'юктурою розуміємо фазу розвитку національної економіки (зростання, стабільність, спад, застій), рівень залежності на певний момент часу національних ринків від світових, стабільність курсу національної валюти, рівень

зайнятості, рівень платоспроможного попиту тощо. У свою чергу, під політичною кон'юктурою розуміємо конкретний період, який визначається умовами реалізації передвиборчих заходів, умовами проведення виборів, умовами післявиборчого періоду, а також підвищенням або спадом політичної активності залежно від гостроти виникнення економічних та соціальних проблем. Цей фактор, як і вищезгадані, може як позитивно, так і негативно впливати на ефективність регулювання діяльності природних монополій. Проведені дослідження показали, що позитивний вплив цього фактора може мати місце за різних економічних і політичних умов, проте ймовірність його позитивної дії є вищою у післявиборчий період, а також при зниженні економічного зростання. Ці умови сприяють удосконаленню кадрової політики в органах державного регулювання, акумулюванню інтелектуальних ресурсів, що націлені на конструктивне розв'язання актуальних проблем розвитку природних монополій.

Дія вищезгаданого фактора на ефективність державного регулювання природних монополій пов'язана із такими чинниками, як професійність керівників органів державного регулювання, а також наявність і дієвість громадського контролю за роллю держави в управлінні природними монополіями. Професійність кадрів, як відомо, у будь-яких системах управління, зокрема в організаціях, об'єднаннях організацій, у системі державного регулювання, вимагає постійного ретельного моніторингу рівня якості виконання покладених на працівників функцій і повноважень. Моніторинг має здійснюватись на етапі підготовки і перепідготовки кадрів, а також на етапі їх професійної діяльності.

Важливою умовою забезпечення ефективності цього моніторингу є публічність вимог до кадрів, зокрема, керівників органів державного регулювання природних монополій, а також публічність системи умов отримання тієї чи іншої посади. На сьогодні, на жаль, для громадськості ця інформація є малодоступною. З приводу вагомості дії цього фактора на ефективність діяльності природних монополій К.Р. Макконнелл і С.Л. Брю зазначають, що з часом розширення діяльності природної монополії може призвести до негативного ефекту масштабу, який полягатиме у зростанні виробничих витрат на одиницю продукції. Головною причиною цього явища є поява певних управлінських труднощів у раціональному управлінні підприємством, яке займається великомасштабним виробництвом. Автори стверджують, що розростання ієрархічного апарату управління створює проблеми обміну інформацією, координування рішень, зумовлює бюрократизм, підвищує ймовірність того, що ухвалені рішення виявляться суперечли-

вими [2]. Для уникнення цього явища керівники органів державного регулювання і керівники підприємств, що належать до природних монополій, мають вести безперервну роботу у напрямі підвищення кваліфікації керівників і рівня їх інформаційної освіти.

Окрім вищевказаних чинників, які впливають на ефективність державного регулювання природних монополій, у науковій літературі також докладно описано чинники, які перешкоджають інноваційному розвитку природних монополістів. Проведені дослідження показали, що певною мірою ці чинники також впливають на ефективність державного регулювання природних монополій. До них належать [1]:

1. Організаційно-економічні – нерозвиненість ринку, дефіцитність товарів, нестача інвестиційних ресурсів для фінансування інноваційних розробок і проектів, відсталість матеріальної та науково-технічної бази, відсутність резервних потужностей, домінування спрямованості економічних інтересів підприємця на поточне виробництво.

2. Фінансово-кредитні – нестача та недоступність фінансових ресурсів, відсутність дієвості законодавчих положень щодо оподаткування підприємств, які випускають інноваційну продукцію, недосконалість системи оподаткування, високі відрахування з фонду оплати праці.

3. Політико-правові – мінливість і нестабільність вітчизняної законодавчої бази, існування обмежень з боку антимонопольного, податкового, патентно-ліцензійного законодавства, блокування дії деяких статей Законів України “Про інноваційну діяльність”, “Про оподаткування прибутку підприємств”.

4. Управлінські – надмірно централізована структура управління, авторитарний стиль управління, переважання вертикальних потоків інформації, орієнтація виробників лише на уже існуючі ринки та короткострокову окупність інвестицій, неузгодженість інтересів учасників інноваційних процесів.

5. Соціально-психологічні – страх і опір змінам, що можуть спричинити негативні наслідки для колективу підприємства, небажання змінювати існуючі способи діяльності, робочі місця, поведінку і традиції, побоювання невизначеності, невдач.

Окрім перелічених вище причин, до факторів, що гальмують розвиток інноваційної діяльності в Україні, зокрема, в галузях, де діють природні монополії, відносять також [6, с. 76]:

– зменшення такого важливого джерела капіталовкладень, як амортизаційні відрахування (вони фактично у кілька разів відстають від реального зношення основних фондів, чим штучно занижується питома вага споживання основного капіталу у структурі ВВП);

- надзвичайно висока ставка оподаткування державою промислових підприємств;
- труднощі в одержанні кредитів як у централізованому інноваційному фонді, так і в комерційних банківських установах;
- нерозвиненість конкурентних відносин;
- недостатня увага до залучення вітчизняних та іноземних інвестицій;
- відсутність інституту ефективного правового регулювання у сфері інноваційної діяльності.

За даними спостереження Державного комітету статистики України, інноваційну діяльність вітчизняних підприємств, у тому числі тих, що є природними монополістами, стримують: нестача власних коштів (на це вказали 85,7% підприємств), недостатня фінансова підтримка держави (54,9%), високі кредитні ставки (38,7%), великі витрати на нововведення (36,5%), відсутність фінансових коштів у замовників (32,2%), низький платоспроможний попит на нову продукцію (30,4%), труднощі із сировиною і матеріалами (29,2%), високий економічний ризик (26,7%), недосконалість законодавчої бази (26,4%), тривалий термін окупності нововведень (20,0%), нестача інформації про ринки збуту (11,7%) [3].

До факторів, які стримують інноваційну діяльність сьогодні і справлятимуть суттєвий вплив у середньостроковій перспективі, належать [7, с. 154]:

а) недосконалість системи фінансування, регулювання, організації науково-дослідної та інноваційної діяльності на підприємствах;

б) незначна кількість конкретних результатів розробок і впровадження інноваційного продукту;

в) погіршення фінансового та матеріального забезпечення науково-дослідної бази наукових установ;

г) вплив до інших сфер діяльності кваліфікованих кадрів, що займаються науковою розробкою й упровадженням високих технологій у виробництво;

д) неналагодженість кооперації наукової та виробничої сфер.

IV. Висновки

Дослідження показали, що факторами, які суттєво впливають на ефективність державного регулювання природних монополій, є:

1) чинне законодавче забезпечення легітимності дій органів державної влади відносно застосування методів впливу на суб'єктів, які є природними монополістами;

2) терміни реалізації рішень органів державного регулювання природних монополій;

3) характер зворотного зв'язку стосовно стану і результативності застосування органами державного регулювання регуляторних рішень, спрямованих на суб'єктів, які є природними монополістами;

- 4) рівень системності в державному управлінні природних монополій;
- 5) наявність і дієвість громадського контролю за роллю держави в управлінні природними монополіями;
- 6) професійність керівників органів державного регулювання природних монополій;
- 7) стан економічної і політичної кон'юнктури в країні тощо.

Література

1. Захарченко В.И. Нововведения: мотивация, моделирование, эффективность / В.И. Захарченко. – О. : Одесский национальный ун-т им. И. Мечникова, 2002. – 278 с.
2. Макконнелл К.Р. Экономикс: принципы, проблемы и политика : в 2 т. : пер. с англ. / Кэмпбелл Р. Макконнелл, Стенли Л. Брю. – М. : Республика, 1992. – 400 с.
3. Махмудов О. Загрози для фінансової безпеки / О. Махмудов // Вісник УАДУ при Президентіві України. – 2001. – № 4. – С. 130–135.
4. Офіційний сайт Антимонопольного комітету України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.amc.gov.ua/amc/control/uk/publish/article?art_id=43909&cat_id=64108.
5. Регуляторна реформа у житлово-комунальному господарстві України : аналітична доповідь до проекту "Програма розробки політики" Міжнародного центру перспективних досліджень [Електронний ресурс]. – К., 2005. – 59 с. – Режим доступу: <http://www.icps.com.ua>.
6. Цигилик І.І. Інноваційна політика в системі підприємництва / І.І. Цигилик, С.О. Кропелницька // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 1. – С. 76–79.
7. Харів П.С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів : монографія / П.С. Харів. – Т. : Економічна думка, 2003. – 236 с.

УДК 351.82

БУДІВЕЛЬНА ГАЛУЗЬ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Покатасєв П.С.

аспірант Класичного приватного університету

Annotation

The article investigates the nature and content of state regulation of the construction industry from the perspective of system approach to management. The main directions and forms of regional interference in the construction industry.

Анотація

У статті досліджено сутність та зміст державного регулювання будівельної галузі з позиції системного підходу до управління. Визначено основні напрями та форми регіонального втручання в діяльність будівельних комплексів.

Ключові слова

Будівельна галузь, державне регулювання, державне втручання, будівельні підприємства.

I. Вступ

Державне регулювання економіки покликане, перш за все, забезпечити її сталий розвиток. Процес регулювання економіки потребує розробки певних заходів (економічних, політичних, соціальних), спрямованих на стабілізацію та подальший темп зростання доходів державного бюджету та скорочення видатків. Але особливої актуальності набуває пошук заходів державного регулювання, здатних забезпечити якісні перет-

ворення в економіці та соціальній сфері, сталий розвиток галузей економіки.

Будівельна галузь посідає одне з основних місць в економіці держави. Вона створює основні фонди як виробничого, так і невиробничого характеру для функціонування всіх галузей національної економіки, забезпечує побутові, соціально-культурні потреби населення, сприяє створенню великої кількості нових робочих місць та реалізації продукції інших галузей народного господарства, які споживаються в процесі здійснення основної діяльності – будівництва. Однак ефективність функціонування будівельної галузі залежить від державної політики щодо її підтримки та регулювання, спрямованого на інформаційне забезпечення, створення та нормативно-правової бази оптимального податкового навантаження тощо.

Наукові дослідження у сфері державного регулювання галузей економіки здійснювали: М.В. Болдуєв, О.М. Кондрашов, М.А. Латинін, С.В. Майборода, С.В. Майстро, З.О. Надюк, В.М. Огаренко та ін. Питання державного регулювання будівельної галузі практично не досліджувалися, винятком стали праці А.В. Воробйова, в яких він проаналізував процеси державного управління інвестиційною діяльністю у будівництві і, відпо-